

DNVs innspill til forslag til ny Forskrift om styring av akvakultur (akvastyringsforskriften)

DNV viser til Fiskeridirektoratet og Mattilsynets som på vegne av Nærings- og fiskeridepartementet har utarbeidet forslag til ny forskrift om styring av akvakultur (akvastyringsforskriften), og ønsker med dette notatet å knytte våre kommentarer til forskriftsforslaget.

Om DNV

DNV er en uavhengig leverandør innen risikostyring og kvalitetssikring med virksomhet i mer enn 100 land og med vel 15 000 ansatte globalt. DNVs virksomhet som Det Norske Veritas går tilbake til 1864 og selskapet har siden da vært verdens ledende klasseselskap og en anerkjent rådgiver for maritim industri. I mer enn 50 år har DNV testet, sertifisert, og vært teknisk rådgiver innen energisektoren for både petroleums- og fornybare verdikjeder.

DNV har levert tjenester innenfor områder som infrastruktur, teknologikvalifisering, fiskehelse og biodiversitet til havbruksnæringen siden 1988, og denne erfaringen har gitt virksomheten bred kunnskap om oppdrettsnæringen. Med søkelys på hvordan regler og standarder henger sammen, arbeider DNV for å bistå aktørene i havbruksnæringen med å etterleve beste praksis.

Overordnet betraktning

I høringsuttalelsen fra DNV til forslaget om ny Forskrift om styring av akvakultur (akvastyringsforskriften) ønsker vi å understreke betydningen av systematisk forbedringsarbeid og tydelig ansvarsfordeling for å sikre en forsvarlig og bærekraftig akvakulturnæring. DNV mener det er positivt at forskriften legger til rette for kontinuerlig forbedring tilpasset virksomhetens egne forutsetninger, og at etablerte prinsipper som barrierestyring trekkes inn fra andre næringer.

Samtidig påpekes det behov for klarhet i rolle- og ansvarsforhold, samt det DNV mener er et nødvendig felles metodisk rammeverk og tilsvarende gode systemer for regelverksetterlevelse. Kommentarene reflekterer også DNVs erfaring med viktigheten av myndighetenes veiledning og samarbeid for å oppnå standardisering og styrket risikostyring på tvers av næringen.

DNVs kommentarer til forskriften

Kapittel I: Innledende kapittel

§ 1-1. Formål

Formålet med forskriften er å sikre at det gjennomføres et systematisk og kontinuerlig styrings- og forbedringsarbeid, for å sikre oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av akvakulturlovgivningen, og som fremmer teknisk, biologisk, miljømessig, dyrehelse- og dyrevelferdsmessig forsvarlig akvakultur.

Kommentar fra DNV:

Forutsetningene for biologisk prestasjon vil variere ut ifra geografisk plassering og ettersom mesteparten av produksjonen foregår i åpne merdsystemer, vil uforutsette hendelser kunne oppstå. Det er derfor konstruktivt at forskriften fokuserer på kontinuerlig forbedring og styring, slik at hver enkelt aktør i praksis vil vurderes ut i fra egen prestasjon og alltid vil måtte vise til konkret forbedringsarbeid ut i fra egne forutsetninger. Det er også positivt at forskriften etablerer velprøvede begrep og praksiser man er kjent med fra andre næringer, slik som barrierestyring, for å sørge for en strukturert tilnærming til begrepet «kontinuerlig forbedring».

Kapittel II: Krav til styring

§ 2-1. Ansvar etter denne forskriften

Den ansvarlige skal etablere, følge opp og kontinuerlig videreutvikle et styringssystem som skal sikre systematisk og forsvarlig styring av virksomheten.

Den ansvarlige skal sikre at arbeidstakerne i virksomheten medvirker ved etablering, oppfølging og videreutvikling av systematisk styrings- og forbedringsarbeid.

Den ansvarlige skal til enhver tid ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver, myndighet og kompetanse knyttet til etterlevelse av akvakulturlovgivningen er fordelt i virksomheten.

Ansvar i virksomheten skal være entydig definert og samordnet til enhver tid.

Kommentar fra DNV:

Tydelige roller og ansvarsforhold er avgjørende for systematisk risikostyring og forbedringsarbeid. Uklarhet i organisasjon og ansvarsfordeling har vært et av de gjentakende funnene i Mattilsynets systemrevisjoner, og er noe som må forsterkes i både styringssystem og i kultur.

§ 2-2. Prinsipper for risikoreduksjon

Skade eller fare for skade som kan medføre uønskede konsekvenser for teknisk, biologisk, miljømessig, dyrehelse- og dyrevelferdsmessig forsvarlig akvakultur skal forhindres eller begrenses i samsvar med akvakulturlovgivningen, herunder interne krav og akseptkriterier som er av betydning for å oppfylle krav i regelverket. Ut over dette nivået skal risikoen reduseres ytterligere så langt det er mulig.

Ved reduksjon av risiko skal den ansvarlige velge de tekniske, operasjonelle eller organisatoriske løsningene som etter en enkeltvis og samlet vurdering av skadepotensialet og nåværende og framtidig bruk gir de beste resultater, så sant kostnadene ikke står i et vesentlig misforhold til den risikoreduksjonen som oppnås.

Dersom det mangler tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger bruk av tekniske, operasjonelle eller organisatoriske løsninger kan ha for etterlevelse av akvakulturlovgivningen, skal det velges de løsninger som reduserer usikkerheten om virkningen av løsningene.

Faktorer som kan medføre skade eller ulempe for teknisk, miljømessig, dyrehelse og dyrevelferdsmessig forsvarlig akvakultur skal erstattes med faktorer som etter en samlet vurdering har mindre potensial for skade eller ulempe.

Vurderinger etter denne paragrafen skal gjøres i alle faser av virksomheten.

Kommentar fra DNV:

DNV mener det er hensiktsmessig med et omforent metodisk rammeverk for kontinuerlig forbedring og at dette vil være positivt for bransjen sett under ett. DNV vil legge til at dette er noe som kan innarbeides i veileder til forskriften. Et omforent metodisk rammeverk vil kunne legge til rette for at aktører som finner det hensiktsmessig og naturlig, vil kunne operere i henhold til en felles bransjestandard for å styrke den systematiske tilnærmingen på industrinivå, samtidig som man etterlever virksomhetens interne krav til etterlevelse i henhold til forskriftens intensjon.

§ 2-4. Omfang

Styringssystemet skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold, og ha det omfang som er nødvendig for å etterleve krav gitt i eller i medhold av akvakulturlovgivningen.

Rutiner, prosedyrer eller andre styrende dokumenter skal være basert på et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag.

Styringssystemet skal både ivareta helhetlig styring av virksomheten og forsvarlig styring av den enkelte driftsenhet. Styringssystemet skal samordnes og harmoniseres med øvrige krav til styring som virksomheten er underlagt etter annet regelverk.

Kommentar fra DNV:

Omfanget av regelverk som gjelder for et akvakulturanlegg er sammensatt og fragmentert. Det er krevende å holde seg oppdatert og ha total oversikt over alle gjeldende regler, krav og veiledere, men disse er samtidig avgjørende for etterlevelse av gjeldende krav. DNV ønsker å understreke behovet for å etablere gode systemer som muliggjør og legger tilrette for god etterlevelse, noe som spesielt gjelder de små og mellomstore aktørene i bransjen.

§ 3-3. Krav til barrierer

Den ansvarlige skal etablere, overvåke og vedlikeholde barrierer som kan:

- a) avdekke tilstander som kan føre til at identifiserte fare- og ulykkesituasjoner oppstår,

- b) forhindre eller redusere sannsynligheten for at identifiserte fare- og ulykkessituasjoner inntreffer
- c) redusere skadevirkningen om de inntreffer.

Den ansvarlige skal velge barrierene som har størst risikoreduserende effekt.

Der det er nødvendig med flere barrierer, skal det være tilstrekkelig uavhengighet mellom barrierene.

De ulike målgruppene skal være kjent med de etablerte barrierene, barrierenes funksjon, og de ytelseskrav som er satt for barriereelementene.

Kommentar fra DNV:

Introduseringen av barrierestyring i olje- og gassnæringen viste viktigheten ved myndighetenes rolle i å veilede næringen i hvilke forventinger myndighetene har i forhold til det å møte forskriftens krav til barrierer.

Med forutsetning i at det settes krav til styring av risiko og risikovurderinger i kontekst av å fremme teknisk, biologisk, miljømessig, dyrehelse- og dyrevelferdsmessig forsvarlig akvakultur, er det å forstå at krav til barrierer vil gjelde for alle risikokategoriene. Dette introduserer bruk av barrierestyring i nye domener, som igjen viser til viktigheten av god veiledning fra myndighetene.

Med hilsen

Thomas Vogth-Eriksen
Direktør Globalt Havbruk,
DNV

Trude Steinbru Heggstad
Director Digital & Innovation
Aquaculture & Marine biodiversity,
DNV